

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 20 maja 2013 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego należnymi stronie pozwanej;**
- 3) przyznaje adwokatowi W. B. ze środków budżetowych Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został przez powoda wskazaniem na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Istotnym zagadnieniem prawnym usprawiedliwiającym przyjęcie skargi kasacyjnej i rozpoznanie sprawy, ale zarazem wywołującym wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie, jest – zdaniem powoda – kwestia interpretacji przepisu art. 448 k.c. oraz jego wykładnia w zakresie charakteru i funkcji zadośćuczynienia, które może być przyznane poszkodowanemu w przypadku naruszenia jego dóbr osobistych.

Powód wskazał na rozbieżności, które dostrzegł w poglądach wyrażonych w orzecznictwie Sądu Najwyższego na temat funkcji i charakteru zadośćuczynienia oraz stosownej wysokości zadośćuczynienia przyznawanego pokrzywdzonemu w konkretnym przypadku. Przytoczył przykłady orzeczeń Sądu Najwyższego, w których akcentowana była bądź to kompensacyjna, bądź represyjna funkcja zadośćuczynienia oraz poglądy wypowiedziane w tej kwestii w literaturze.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołuje się skarżący.

Problematyka zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną naruszeniem dóbr osobistych jest od lat rozważana w orzecznictwie w związku z potrzebą wyznaczenia granic odpowiedzialności za tzw. szkody na osobie, a od momentu wejścia w życie art. 448 k.c. także w związku z potrzebą wyznaczenia granic odpowiedzialności za naruszenie innych dóbr osobistych niż zdrowie. W najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się – jako podstawową – kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia, dostrzegając także jego funkcję represyjną. Tytułem przykładu można wskazać wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2008 r., I CSK 319/07 (M. Prawny 2008, nr 4, s. 175), w którym wyrażony został pogląd, że: „Podział funkcji na kompensacyjną lub represyjną przebiega według kryterium uprawnienia albo obowiązku. Ponieważ istota szkody niemajątkowej (krzywdy moralnej) wyłącza bezpośrednie jej wyrównanie przez świadczenie pieniężne, stanowi jednocześnie dolegliwość dla dłużnika i naprawianie krzywdy wierzyciela przez wywoływanie dodatnich przeżyć związanych z większą możliwością zaspokajania potrzeb w szerokim znaczeniu (...); wyrok zasądzający świadczenie pełni funkcje zadośćuczynienia sublimując poczucie krzywdy w uczucie pozytywne”.

Poglądy na temat funkcji zadośćuczynienia rozważane w uzasadnieniu wniosku powoda o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania są już ustalone w orzecznictwie. Zgodnie bowiem z poglądem judykatury, w każdym przypadku, gdy sąd dostrzega potrzebę skompensowania świadczeniem pieniężnym krzywdy wyrządzonej powodowi skutek naruszenia jego dóbr osobistych, co w świetle art. 448 k.c. nie musi być przecież regułą („sąd może przyznać”), określenie właściwej sumy zadośćuczynienia oraz zaakcentowanie właściwej mu funkcji musi uwzględniać ustalone okoliczności konkretnej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. Mając na uwadze charakter sprawy oraz sytuację osobistą i materialną powoda ujawnioną przez niego w oświadczeniach majątkowych składanych na potrzeby rozpoznania wniosków o zwolnienie go od kosztów sądowych, na podstawie art. 108 § 1 i art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi procesowemu kosztów postępowania kasacyjnego.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powoda z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosowanie do § 2, § 11 ust. 1 pkt 25 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

aw